

| ردیف | با اعتماد به دانسته‌ها به سؤالات پاسخ دهید، پروردگار مهربان یار و همراه شماست.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱    | <p>معنی کلماتی را که زیرشان خط کشیده شده است، بنویسید.</p> <p>الف) توان و نیرو</p> <p>ب) علت و انگیزه</p> <p>ج) کالای باارزش</p> <p>د) بیهوده</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| ۲    | <p>معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر ساده و روان (و با تأکید بر معنی لغات مهم) بنویسید.</p> <p>الف) خدایا بسیار آزرده شدم و چشمم از شدت گریه زخمی شد، زیرا نعمت‌های تو را بسیار زیاد و غیرقابل شمارش می‌بینم.</p> <p>ب) اگرچه محل توقف کاروان بسیار خطرناک است و مقصد هم دور است، اما هیچ راه بی‌پایانی وجود ندارد، پس نگران نباش.</p> <p>ج) از آنجا که از میان همه مرا دشمن او می‌دانند، برای این اتفاق به من تهمت می‌زنند و به من گمان بد دارند.</p> <p>د) اگر از گروهی سؤالی کنند که او هم در آن گروه باشد، بر آنها پیشی نگیرد.</p> <p>ه) خدایا نعمت‌های تو قابل شمارش نیست یا بسیار زیاد است و هیچ‌کس قادر به شکرگزاری از نعمت‌ها تو نیست.</p> |
| ۳    | <p>در بیت «آفرینش همه تنبیه خداوند دل است / دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار» منظور از جمله «دل ندارد» چیست؟ احساس و عاطفه ندارد</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| ۴    | <p>در بیت «ز خود بهتری جوی و فرصت شمار / که با چون خودی گم کنی روزگار» <u>گم کردن روزگار</u> کنایه از چیست؟ هدر دادن عمر یا بیهوده طی کردن آن</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| ۵    | <p>در عبارت «اگرچه اصیل و گوهری باشی، گوهر تن نیز داری که گوهر اصل بهتر است» <u>گوهر تن</u> و <u>گوهر اصل</u> به چه مفاهیمی اشاره دارند؟ دانش‌ها یا هنرهایی که کسب می‌کنیم / توانایی ذاتی یا اصل و نسب</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|    |                                                                                                                                                                                               |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۸  | الف) معنای کلمه «پویه» چیست؟ دویدن<br>ب) یک کنایه در بیت بیابید و معنای آن را بنویسید. پایش از دست درآمد: کنترل خود را از دست داد/ مهر دل شکست: ناامید و ناراحت شد                            |
| ۹  | زمانی که سخنان اثرگذار و مفید باشد                                                                                                                                                            |
| ۱۰ | هر اثر را در ستون الف به نویسنده آن در ستون ب وصل کنید.<br>چهارمقاله : نظامی عروضی سمرقندی<br>اخلاق ناصری: خواجه نصیرالدین توسی<br>کیمیای سعادت: امام محمد غزالی<br>اسرارالتوحید: محمدبن منور |
| ۱۱ | نقش کلمات مشخص شده را در گزینه های زیر بنویسید.<br>الف) مفعول<br>ب) مسند                                                                                                                      |
| ۱۲ | زمان و نوع فعل را در جمله زیر مشخص کنید.<br>ماضی نقلی                                                                                                                                         |
| ۱۳ | دارم می اندیشم                                                                                                                                                                                |
| ۱۴ | در جمله زیر نوع وابسته هایی را که زیرشان خط کشیده شده است، بنویسید.<br>معدت بن: صفت عالی. با به تو بن: انسان: مضاف الیه                                                                       |

در کدام بیت آرایه ادبی تضاد وجود ندارد؟ گزینه ب

الف) دشمن دانا که غم جان بود / بهتر از آن دوست که نادان بود

ب) گرچه دانی که نشنوند، بگوی / هرچه دانی ز نیک خواهی و پند

ج) منشین با بدان که صحبت بد / گرچه پاکی تو را پلید کند

د) مپیچ از ره راست بر راه کج / چو در هست حاجت به دیوار نیست

در همه گزینه ها به جز گزینه ..... تشبیه وجود دارد. گزینه د

الف) دوست آن است کاو معایب دوست / همچو آینه روبه رو گوید

ب) صبا هم ز بهر تو فراش وار / همی گستراند بساط بهار

ج) عقل حیران شود از خوشه زرین عنب / فهم عاجز شود از حقه یاقوت انار

د) در نام جستن دلیری بود / زمانه ز بددل به سیری بود

در بیت زیر کدام آرایه ادبی دیده نمی شود؟ گزینه الف

«ای دل غمدیده، حالت به شود، دل بد مکن / وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور»

د) کنایه

ج) تضاد

ب) تشخیص

الف) تشبیه

## معنی و مفهوم شعر و نثر

معنی و مفهوم بیت‌ها و عبارات زیر را به فارسی روان بنویسید.

الف) به چشم بصیرت به خود در نگر / تو را تا در آینه زنگار نیست

ب) دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت / دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور

ج) هر که با بدان نشیند اگر نیز طبیعت ایشان در او اثر نکند به طریقت ایشان متهم گردد.

د) نام تو رخصت رویش است و طراوت / زین سبب برگ و باران تو را می‌شناسند

ه) تو خود را مرنجان ای طرار، که اگر یک دوست خفته است، دوست دیگر بیدار است.

## معنی واژه

معنی واژه‌های زیر را بنویسید.

الف) از سریر ملک وی هیچ خبر ندارد.

ب) از گفتار خیره پرهیز کن.

ج) از گوشه صومعه آواز درآمد.

د) همچون آذرخشی که در دل شب تاریک بدرخشد.

## درک مطلب

متن زیر را بخوانید و به پرسش‌های آن پاسخ دهید.

«رابعه روزی بیافتاد و دستش بشکست. روی بر خاک نهاد و گفت: الهی غریبم و بی‌مادر و پدر و اسیر و دست شکسته.

مرا از این همه، هیچ غم نیست الا رضای تو، می‌باید بدانم که راضی هستی یا نه؟ آوازی شنید که غم مخور، فردا

جاهلیت خواهد بود که مقربان آسمان به تو نازند.»

الف) مقصود از روی بر خاک نهادن چیست؟

ب) نگرانی رابعه چه بود؟

ج) چه کسانی به رابعه افتخار می‌کنند؟

درک و دریافت خود از عبارت «گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود» بنویسید.

درک و دریافت خود را از بیت «ستودن نداند کس او را چو هست / میان بندگی را ببايدت بست» بنویسید.

## دانش زبانی

نوع فعل را در جمله‌های زیر مشخص کنید.

الف) دوستانم در مدرسه مانده‌اند.

ب) شاید به دیدار شما بیایم.

در حمله «مفضا» اندوهناک بندها را در آغوش می‌گیرد.

۸ ساخت هر واژه را در جدول وارد کنید.

الف) هواپیما:

ب) گلزار:

| ساده | وندی | مرکب |
|------|------|------|
|      |      |      |

۹ در عبارت «چه خلقت شگفت‌انگیزی» نوع وابسته پیشین را تعیین کنید.

### ❧ دانش ادبی ❧

گزینه صحیح را انتخاب کنید.

۱۰ در بیت «کوه و دریا و درختان همه در تسبیح‌اند / نه همه مستمعی فهم کند این اسرار» کدام عناصر زیبایی سخن به کار رفته است؟

الف) تکرار (ب) تلمیح (ج) مراعات النظیر (د) گزینه ب و ج

۱۱ در بیت «سعدیا راست روان گوی سعادت بردند / راستی کن که به منزل نرسد کج رفتار» کدام عناصر زیبایی سخن به کار رفته است؟

الف) تشبیه (ب) ضرب‌المثل (ج) تشخیص (د) گزینه الف و ب

۱۲ ج) در بیت «عشق با دشوار ورزیدن خوش است / چون خلیل از شعله، گل چیدن خوش است» چه آرایه‌ای وجود دارد؟

الف) جناس (ب) تشخیص (ج) تلمیح (د) کنایه

۱۳ لحن حماسی - روایی چگونه لحنی است؟

۱۴ در بیت «احوال گل ز خار بپرس و ز من مپرس / نالیدن از هزار بپرس و ز من مپرس» ردیف کدام است؟

### ❧ تاریخ ادبیات ❧

۱۵ جاهای خالی را پر کنید.

الف) کتاب کیمیای سعادت نوشته ..... است.

ب) کتاب اسرارالتوحید از ..... می‌باشد.

۱۶ گزینه صحیح را انتخاب کنید.

الف) کتاب بهارستان نوشته ..... شاعر بزرگ قرن نهم می‌باشد.

الف) جامی (ب) حافظ (ج) غزالی (د) سعدی

۱۷ کتاب تذکره الاولیاء از کیست؟